

Faktatietoja Euroopan unionista

1. EU:n toiminta

1.1. Euroopan yhdentymisen historia

- 1.1.1. Ensimmäiset sopimukset
- 1.1.2. Euroopan yhtenäisasiakirjaa edeltävä kehitys
- 1.1.3. Maastrichtin ja Amsterdamin sopimukset
- 1.1.4. Nizzan sopimus ja Euroopan tulevaisuutta käsittelevä valmistelukunta
- 1.1.5. Lissabonin sopimus

1.2. Euroopan unionin oikeudellinen järjestelmä ja päätöksentekomenettelyt

- 1.2.1. Euroopan unionin oikeuden lähteet ja soveltamisala
- 1.2.2. Toissijaisuusperiaate
- 1.2.3. Ylikansalliset päätöksentekomenettelyt
- 1.2.4. Hallitusten väliset päätöksentekomenettelyt
- 1.2.5. Talousarviomenettely

1.3. Euroopan unionin toimielimet ja elimet

- 1.3.1. Euroopan parlamentin historiallista taustaa
- 1.3.2. Euroopan parlamentin toimivalta
- 1.3.3. Euroopan parlamentin organisaatio ja toiminta
- 1.3.4. Euroopan parlamentin vaalimenettelyt
- 1.3.5. Euroopan parlamentti: suhteet kansallisiin parlamentteihin
- 1.3.6. Eurooppa-neuvosto
- 1.3.7. Euroopan unionin neuvosto
- 1.3.8. Euroopan komissio
- 1.3.9. Euroopan unionin tuomioistuin
- 1.3.10. Euroopan unionin tuomioistuimen toimivalta
- 1.3.11. Euroopan keskuspankki (EKP)
- 1.3.12. Tilintarkastustuomioistuin
- 1.3.13. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
- 1.3.14. Euroopan alueiden komitea
- 1.3.15. Euroopan investointipankki
- 1.3.16. Euroopan oikeusasiamies

1.4. Rahoitus

- 1.4.1. Unionin tulot

- 1.4.2. Unionin menot
- 1.4.3. Monivuotinen rahoituskehys
- 1.4.4. Talousarvion toteuttaminen
- 1.4.5. Talousarvion valvonta
- 1.4.6. Petostentorjunta ja Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen

2. Talous, tiede ja elämänlaatu

2.1. Sisämarkkinat

- 2.1.1. Sisämarkkinoiden yleiset periaatteet
- 2.1.2. Tavaroiden vapaa liikkuvuus
- 2.1.3. Pääomien vapaa liikkuvuus
- 2.1.4. Sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus
- 2.1.5. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus
- 2.1.6. Tutkintotodistusten vastavuoroinen tunnustaminen
- 2.1.7. Kaikkialle ulottuvat digitaaliset sisämarkkinat
- 2.1.8. Kohtuuhintaisia viestintäpalveluja yrityksille ja kuluttajille
- 2.1.9. Energian sisämarkkinat
- 2.1.10. Julkiset hankintasopimukset
- 2.1.11. Yhtiöoikeus
- 2.1.12. Henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus
- 2.1.13. Työntekijöiden lähettäminen

2.2. Kuluttajien suojele ja kansanterveys

- 2.2.1. Kuluttajapolitiikan periaatteet ja välineet
- 2.2.2. Kuluttajansuojatoimet
- 2.2.3. Matkustajien oikeudet
- 2.2.4. Kansanterveys
- 2.2.5. Lääkkeet ja lääkinnälliset laitteet
- 2.2.6. Elintarviketurvallisuus

2.3. Sosiaali- ja työllisyyspolitiikka

- 2.3.1. Sosiaali- ja työllisyyspolitiikan yleiset periaatteet
- 2.3.2. Euroopan sosiaalirahasto plus
- 2.3.3. Työllisyyspolitiikka
- 2.3.4. Sosiaaliturva toisessa EU:n jäsenvaltiossa

- 2.3.5. Työterveys ja -turvallisuus
- 2.3.6. Työntekijöiden oikeus saada tietoja sekä tulla kuulluiksi ja osallistua
- 2.3.7. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu
- 2.3.8. Naisten ja miesten tasa-arvo
- 2.3.9. Köyhyyden, sosiaalisen syrjäytymisen ja syrjinnän torjunta

2.4. Teollisuus- ja tutkimuspolitiikka

- 2.4.1. Teollisuuspolitiikan yleiset periaatteet
- 2.4.2. Pienet ja keskisuuret yritykset
- 2.4.3. Eurooppalainen digitaalistrategia
- 2.4.4. Puolustusteollisuus
- 2.4.5. Tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskeva politiikka
- 2.4.6. Innovaatiopolitiikka
- 2.4.7. Energiapolitiikka: yleiset periaatteet
- 2.4.8. Energiatehokkuus
- 2.4.9. Uusiutuvat energialähteet
- 2.4.10. Ydinenergia

2.5. Ympäristöpolitiikka

- 2.5.1. Ympäristöpolitiikan yleiset periaatteet ja peruslinjaukset
- 2.5.2. Ilmastomuutoksen torjuminen
- 2.5.3. Biologinen monimuotoisuus, maankäyttö ja metsätalous
- 2.5.4. Vesien suojelu ja hoito
- 2.5.5. Ilmansaasteet ja melusaaste
- 2.5.6. Resurssitehokkuus ja kiertotalous
- 2.5.7. Kestävä kulutus ja tuotanto
- 2.5.8. Kemikaalit ja torjunta-aineet

2.6. Talous- ja rahaliitto, verotus ja kilpailupolitiikka

- 2.6.1. Talous- ja rahaliiton historia
- 2.6.2. Talous- ja rahaliiton toimielimet
- 2.6.3. EU:n rahapolitiikka
- 2.6.4. Unionin talouden ohjaus ja hallinta
- 2.6.5. Pankkiunioni
- 2.6.6. EU:n finanssipoliittiset rakenteet
- 2.6.7. Makrotalouden valvonta

- 2.6.8. Rahoitustuki EU:n jäsenvaltioille
- 2.6.9. Yleinen veropolitiikka
- 2.6.10. Välitön verotus: henkilö- ja yhtiöverotus
- 2.6.11. Välilliset verot
- 2.6.12. Kilpailupolitiikka
- 2.6.13. Rahoituspalvelupolitiikka
- 2.6.14. Euroopan finanssivalvontajärjestelmä

3. Yhteenkuuluvuus, kasvu ja työpaikat

3.1. Alue- ja koheesiopolitiikka

- 3.1.1. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus
- 3.1.2. Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
- 3.1.3. Koheesiorahasto
- 3.1.4. Solidaarisuusrahasto
- 3.1.5. Euroopan alueellinen yhteistyö
- 3.1.6. Yhteinen tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistö (NUTS)
- 3.1.7. Syrjäisimmät alueet
- 3.1.8. Pohjois-Irlannin PEACE PLUS -ohjelma
- 3.1.9. Eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät (EAYY)
- 3.1.10. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto
- 3.1.11. Koheesiota ja Euroopan alueita tukeva elpymisapu (REACT-EU-väline)

3.2. Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP)

- 3.2.1. Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) ja perussopimus
- 3.2.2. YMP:n rahoitus: faktatietoja
- 3.2.3. YMP:n välineet ja uudistukset
- 3.2.4. Yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelma-asetus
- 3.2.5. Yhteisen maatalouspolitiikan horisontaaliasetus
- 3.2.6. Yhteistä markkinajärjestelyä koskeva asetus
- 3.2.7. Suorat tuet
- 3.2.8. Pellolta pöytään -strategia
- 3.2.9. WTO:n maataloussopimus
- 3.2.10. Euroopan unioni ja metsät

3.3. Yhteinen kalastuspolitiikka

- 3.3.1. Yhteisen kalastuspolitiikan tausta ja kehitys
- 3.3.2. EU:n kalastuksenhoito
- 3.3.3. Kalastuksenvalvonta
- 3.3.4. Kalatalousalan rakennetuki
- 3.3.5. Kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteinen markkinajärjestely
- 3.3.6. Kansainväliset suhteet kalastuksen alalla
- 3.3.7. Vesiviljelytuotanto Euroopan unionissa
- 3.3.8. Euroopan unionin yhdenmukainen meripolitiikka
- 3.3.9. Euroopan unionin kalastusala lukuina

3.4. Liikenne- ja matkailupolitiikka

- 3.4.1. Yhteinen liikennepolitiikka: yleistä
- 3.4.2. Maantieliikenne: kansainväliset ja kabotaasikuljetukset
- 3.4.3. Maantieliikenne: lainsäädännön yhdenmukaistaminen
- 3.4.4. Maantieliikenne: liikennettä ja turvallisuutta koskevat säännökset
- 3.4.5. Rautatieliikenne
- 3.4.6. Lentoliikenne: markkinasäännöt
- 3.4.7. Lentoliikenne: siviili-ilmailun turvaaminen
- 3.4.8. Lentoliikenne: yhtenäinen eurooppalainen ilmatila
- 3.4.9. Lentoturvallisuus
- 3.4.10. Meriliikenne: strateginen lähestymistapa
- 3.4.11. Meriliikenne: liikennettä ja turvallisuutta koskevat säännöt
- 3.4.12. Matkailu

3.5. Euroopan laajuiset liikenne-, energia- ja televiestintäverkot

- 3.5.1. Euroopan laajuiset verkot – suuntaviivat
- 3.5.2. Euroopan laajuisten verkkojen rahoitus

3.6. Kulttuuri, koulutus ja urheilu

- 3.6.1. Kulttuuri
- 3.6.2. Audiovisuaali- ja mediapolitiikka
- 3.6.3. Koulutus
- 3.6.4. Korkeakoulutus
- 3.6.5. Nuoriso
- 3.6.6. Kielipolitiikka
- 3.6.7. Urheilu

3.6.8. Viestintäpolitiikka

4. Kansalaiset: perusoikeudet, turvallisuus ja oikeus

4.1. Yksilön oikeudet ja kollektiiviset oikeudet

4.1.1. Unionin kansalaiset ja heidän oikeutensa

4.1.2. SEU:n 2 artiklan mukaisten arvojen suojeleminen EU:ssa

4.1.3. Henkilöiden vapaa liikkuvuus

4.1.4. Veto-oikeus

4.1.5. Eurooppalainen kansalaisaloite

4.2. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue

4.2.1. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue: yleiset näkökohdat

4.2.2. Turvapaikkapolitiikka

4.2.3. Maahanmuuttopolitiikka

4.2.4. Ulkorajojen valvonta

4.2.5. Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeuden alalla

4.2.6. Oikeudellinen yhteistyö rikosoikeuden alalla

4.2.7. Poliisiyhteistyö

4.2.8. Henkilötietojen suoja

5. EU:n ulkosuhteet

5.1. Ulkoasiat

5.1.1. Ulkopoliittiset tavoitteet, välineet ja saavutukset

5.1.2. Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

5.2. Ulkoiset kauppasuhteet

5.2.1. Euroopan unioni ja sen kauppakumppanit

5.2.2. Euroopan unioni ja Maailman kauppajärjestö

5.2.3. Kehitysmaihin sovellettavat kauppajärjestelmät

5.3. Kehityspolitiikka

5.3.1. Kehityspoliittinen yleiskatsaus

5.3.2. Humanitaarinen apu

5.4. Ihmisoikeudet ja demokratia

5.4.1. Ihmisoikeudet

5.4.2. Demokratian edistäminen ja vaalitarkkailu

5.5. Unionin laajentuminen ja naapurivaltiot

5.5.1. Unionin laajentuminen

5.5.2. Länsi-Balkan

5.5.3. Euroopan talousalue, Sveitsi ja pohjoiset alueet

5.5.4. Yhdistynyt kuningaskunta

5.5.5. Euroopan naapuruuspolitiikka

5.5.6. Kolme itäisen kumppanuuden naapurimaata: Ukraina, Moldova ja Valko-Venäjä

5.5.7. Kolme itäisen kumppanuuden naapurimaata Etelä-Kaukasiassa

5.5.8. Eteläiset kumppanit

5.6. Muut ulkosuhteet

5.6.1. Transatlanttiset suhteet: Yhdysvallat ja Kanada

5.6.2. Latinalainen Amerikka ja Karibian alue

5.6.3. Venäjä

5.6.4. Keski-Aasia

5.6.5. Persianlahden maat, Iran, Irak ja Jemen

5.6.6. Afrikka

5.6.7. Etelä-Aasia

5.6.8. Itä-Aasia

5.6.9. Kaakkois-Aasia

5.6.10. Tyynenmeren alue